

BEKÖTÖTT SZEMMEL

Hatkor felébredtem. A sötétség szálai befonták a szobát. Kinyújtottam a kezem, át az ágy túlsó felére. Végigsimítottam a takarón.

Hallottam, ahogy csepeg a csap a fürdőszobában. Aztán feltámasztottam a fejem egy párnával, és rágyújtottam. A szemem lassan megszokta a sötétséget. A csendben még egyszer fellobogtak bennem beszélgetéseink. Az utolsók. A tegnapiak.

- Akkor?
- Elmegyek, Péter.
- Jobb így.
- Most jobb.
- Csak nem sírsz?... Te?
- Nem. Nyugodj meg... A füst, tudod.

Hirtelen ültem fel. A sötétben megkerestem a papucsomat. Felkeltem, és begyújtottam a fürdőszobába. Aztán visszafeküdtem. Bekapcsoltam a rádiót. A bemondónő álmos hangját hallottam: „...valamint felhívjuk a járművezetők figyelmét a csúszós utak okozta...” A szomszédban felsírt egy gyerek.

Felugrottam, és a szekrényből kivettem a Kati legjobb képét. Kitettem az asztalra a hamutartó elé. A cigaretta parányi vörös fényénél néztem a képet: Kati jobb szemét, bal szemét, az orrát, a haját.

Bementem a fürdőszobába, és csorgattam magamra a vizet.

- Mindent elviszel?
- Amit elbírok.
- Ne segítsek?
- Ne.
- Amit itt hagysz, mikor viszed el?
- Hamarosan.
- Jó volna, ha mindent vinnél.

- Nem bírom.
- Ő miért nem segít?
- Nem akartam.
- Pedig levittem volna a kapuig... Ő onnan tovább... Ha bírja.

A mosdó feletti polcon kezembe akadt Kati rózsaszínű fogmosópohara. Beleszagoltam, aztán egyetlen mozdulattal földhöz vágtam. Kijöttem a fürdőből. Felöltöztem. Magamhoz vettem valami pénzt. Felnyúltam, hogy a kulcsot a szegre akasszam, a szokott helyre. A sarokban, a kopott szélű lépcsők mellett üreslett a szürke szemetesvödör.

Nincs ki leakassza – futott át rajtam. A kulcsot visszacsúsztattam a zsebembe. Az utcán, a ház előtt, a friss reggeli fényben ragyogtak a tejesüvegek.

Korán beértem: fél nyolc előtt. Felmentem az emeletre, ahol a zöld linóleumszőnyeget akkor mosta végig valami klórszagú folyadékkal egy barna ruhás asszony. Meg-megállt, és figyelt a folyosó vége felé.

- Jó reggelt.
- Jó reggelt, doktor úr.

Szellőztették a kórtermeket. A betegek pizsamában, köpenyben újravetették az ágyakat. Néhányan mosakodtak. Az egyik kórteremben egy sovány fiú zöld pizsamában térdelve kereste a papucsát. A folyosó végén már hozták a reggelit. A tea párologott a csészékben.

- Mint ködben a folyók – mondtam ki hangosan.

Benyitottam az orvosi szobába. Szőke ült egy fotelben, és olvasott.

- Jó reggelt.
- Jó reggelt – mondta. Felállt, és kezét nyújtott.

Kinyitottam a szekrényemet, és felvettem a köpenyt. A szekrény faláról levettem a Kati egyik képét, hát-racsúsztattam az utolsó könyv alá.

Szőke letette az újságot. Karikás szemei horgas orra felett figyelték mozdulataimat. Leültem vele szembe. Megkínált cigarettával, rágyújtottunk.

– Péter – mondta. – Menjen be később a főnökhöz.

– Sürgős?

– Ráér majd délfele.

Kilencről végigjártuk a kórtermeket. Amikor végeztünk, megnéztem az órát: tizenegy elmúlt. Rágyújtottam egy cigarettára, és sétálva végigmentem a folyosón. A csikket bepöcköltem egy csészébe. Koptam.

– Tessék!

A főnök az íróasztal mögött ült. Amikor felnézett, megcsillant a fényben a szemüvegkerete.

– Üljön le – mondta.

Gyors mozdulattal összeseperte az előtte heverő papírokat, és becsúszatta őket a súlyos itatós alá.

Fáradt tekintettel végignézett rajtam. Szétnyitott ujjakkal simított a homlokán. Ivott egy korty vizet.

– Péter – kezdte –, meg vagyunk magával elégedve... Szóval úgy határoztunk, hogy átveszi a tizenegyes négy betegét... Talán műtétre is sor kerülhet. Vizsgálat alatt állnak. A gyanú ugyanaz.

Köhögni kezdett. Jobb keze ujjait a bal pulzusára tette.

– Egy hete kínlódom... Grippe.

Felálltam. Amíg be nem csukódott az ajtó, a háttamban éreztem a tekintetét. Az orvosiban Szőke várt. Lóbálta a lábát, és fütyörészett. Barna arca virított a fehér köpeny felett.

– Gratulálok.

– Köszönöm.

– Két napja tudom – mondta, és mosolygott. Leültem a fotelbe, és néztem, ahogy kint az udvaron a szél ingatja a fákat.

– Nem félek – mondtam később.

– Tudom, tudom...

Szőke Bandi rám nézett, és furcsán mosolygott.

Később a telefonkagylóhoz léptem. Összeszorított szájjal tárcsáztam. Anna – gondoltam. – Anna. Szükségem van valakire: most. Ma este... És jókat fogunk röhögni. És nem gondolok Katira. Mert erős vagyok.

– Mezei Annát kérem.

– Én vagyok.

– Itt Péter.

– Hallgatlak.

– Meddig dolgozol?

– Háromig.

– Megvárlak.

Anna nem válaszolt semmit. Hallottam, ahogy lélegzik.

– Akarod?

– Igen – mondta, és letette a kagylót.

Ültem, mint aki elhibázott valamit.

Rossz íz gyült a számba. Éhes lettem. Gyorsan felöltöztem. Az újságosbódé előtt utolértem Szőke Bandit.

– Merre?

– Ebédelni... Szalmaözvegy vagyok. Az asszony felment a gyerekekkel a hegyekbe. A hét végén megyek utánuk. Maga?

– Én is ebédelni. A feleségem elment.

– A hegyekbe?

– Nem... Csak el.

Ránéztem Szőkére: vöröslött a homloka. Elnevettem magam.

– Ebédeljünk együtt.

– Örömmel.

Bekaptunk egy féldecit az egyik sarkon, aztán ámentünk az úton a vendéglőbe.

– Nem akartam – mondta Szőke, amikor már az asztalnál ültünk.

– Kérem.

– Biztosan most nagyon nehéz.

– Az.

– Rég elment?

– Nagyon rég. Tegnap.

Bandi felemelte a poharát.

– Én vagyok az idősebb. Szervusz.

– Szervusz.

– Hamar nőt kell szerezni... Hamar. Tudom magamról.

– Téged is elhagytak?

– Kétszer is... Három-három hétre... Nőt kell szerezni.

– Már telefonáltam.

– Helyes – mondta, és megveregette a vállamat.

– Senki sem pótolhatatlan. Keménynek kell lenni, öregem. Nincs mese... És nő kell. Annyira fontos ilyenkor, mint a levegő. És minél kevesebbet maradj egyedül... Sok marhaság jutna az eszedbe.

Hallgattam, ahogy beszél, és néztem a poharamban aranyló bort.

Keménynek kell lenni. Senki sem pótolhatatlan... Az a kérdés: mi a gyengeség? Ha beismerem: Kati nélkül, hangja, mozdulatai, villám-mosolyai nélkül elviselhetetlen kín, tömény tűz minden pillanat. Ha beismerem, hogy ő is én vagyok már. Vagy ölelek más nőt, összeszorítom a fogam, és mosolygok: néz-zétek, erős vagyok, erős...

Nem szóltam semmit. Csendben megebédeltünk.

Háromkor ott álltam az épület előtt a hűvös árnyékban. Az utcában sehol sem érte az aszfaltot a nap, csak az ablakokat fényezte.

Elsőnek Anna jött ki, és hozzám futott. Szája alig érintette az arcomat. Ránéztem... Örömmel láttam, hogy nem változott semmit, pedig három hónapja

nem láttam... A mosolya is ugyanaz maradt, a zöld festék is a szemhéjain. Belém karolt.

– Merre megyünk?

– Hozzám.

Anna vidáman lépkedett mellettem. Hirtelen leizzadtam. Nem szóltam Annához, csak sietni kezdtem, hogy minél előbb nálam legyünk, hogy ne lássanak.

A lépcsőházban megnyugodtam. Nálam rendetlenség volt. Az ágyat is vetetlenül hagytam.

– Kitakarítok – mondta Anna.

Félrehúztam egy fotelt a sarokba, és néztem Annát, ahogy takarít.

– Tetszik, ahogy rendezel.

– Nálad vagyok – villantotta a fogait.

Az ölembe ült, könnyű szappanszagot éreztem rajta. Végigsimogattam a térdein. Felugrott.

– Mindjárt befejezem a takarítást – mondta. Az asztalról felvette a Kati képét. Figyelmesen, a szája szélét beharapva nézte.

– Más, mint az életben. Hagyjam itt?

– Ne.

– Köszönöm.

Később magam mellé húztam az ágyra. Hang nélkül, csodálkozó szemekkel nézett. A szája kicsit kinyílt:

– Beszéljünk... Kati?

– Tudtam.

– Mit?

– Hogy nem tudod megállni.

– Baj?

– Nem. Tegnap elment.

– S hozzám jöttél.

– Azt mondtad, hozzád mehetek.

– Igaz. Én is emlékszem.

Kibújt a karomból, és felült, aztán megigazította a haját.

– Furcsa.

– Mi?

– Hogy eljöttem... Rögtön, ahogy hívtál.

Lehúztam újra. Megcsókoltam. Behunyt szemmel csókolt vissza. Arra gondoltam, hogy nem gondolok Katira.

Arra ébredtem fel, hogy valahol, közel, ugat egy kutya. Az éjszaka ábrái mozogtak a falon. Felültem az ágyon, és hallgatóztam. Anna egyenletesen lélegzett. Átnyúltam a feje felett, és vigyázva meggyújtottam az éjjelilámpát. Néztam Annát, mintha először láttam volna. Úgy aludt, mint egy gyerek, a két kezét becsúsztatta az arca alá. Hosszú szempillái – apró fekete seprűk – árnyékot vetettek az arcára. Szájából cseppnyi nyál csordult a párnára. Felálltam, és kinyitottam a szekrényt. Keresgéltem a képek között. Átmentem a fürdőszobába, és meggyújtottam a vilányt. Mezítláb, a cementen állva néztem a képet.

Katival állunk kézen fogva egy mezőn. Izzadtak vagyunk, nekem a hajam a homlokomba lóg. Hátunkon hátizsák, a Kati kezében valami virág. A háttérben néhány fenyő. Egyéb semmi.

Ittam egy pohár vizet. Fázni kezdett a talpam, visszamentem a szobába. Anna nyitott szemmel feködött. Haja sötétje fénylett a párnán. Meglátta a képet a kezemben.

– Mutasd.

Odaadtam. Megnézte.

– Szegény. Milyen vidám vagy itt.

Letette a képet maga mellé az ágyra. A keze süttött a vállamon. Végigsimítottam a nyakán, gyúlékony teste aprókat remegett tenyerem alatt.

Pár perc múlva elszállt a pára szememről. Anna oldalra fordította a fejét. Lüktetett egy ér a nyakán.

– A kép – mondta. – Leesett a földre.

Utána nyúlt, de nem érte el.

– Hagyd.

A kép virított a szőnyegen. Nem látszott belőle semmi.

Hajnalban megint felébredtem. Feltettem a kávéfőzőt. Anna felült.

– Fordulj el – mondta.

Elnevettem magam. Anna felkelt. Hallgattam, ahogy öltözik. Átment a fürdőszobába. Mire visszajött, susorogni kezdett a kávéfőző. Leült mellém az ágy szélére. Amikor koccant a csészém az asztalon, rám nézett.

– Reggel van. Ugye?

– Igen.

– Láttam Katit. Egy magas férfival... Mögöttük jöttem.

– Na és?

Ránéztem. A sötétben világított az arca.

Másnap őket hallgattam, reggeltől estig. Estére négy sorssal lettem öregebb.

Az ablak melletti ágynál kezdtem a sort. Türelmesen beszéltek... Olyan is volt, aki nem akarta abba hagyni. Ezt mondták:

– Orsó Károly a nevem. Ezerkilencszázharmincötben születtem. A háborúra alig emlékszem, hál' istennek ...Egyszer láttam az úton egy tehenet, két lába volt csak, és a szemét dongták a legyek. Gránát tépte szét a tehenet, mondták. A háború után kezdtem iskolába járni, otthon a faluban. Hét elemi után kitanultam az esztergályos szakmát. Utána katonának vittek, a gyalogosokhoz kerültem. Egy nap két társam félrehívott: szereztek valami szeszt, igyuk meg Bementünk a raktárba, leültünk valami ládákra, és

sorban meghúztuk az üveget. Iddogáltunk úgy egy óra hosszat. A fenébe, milyen sötét van, mondta az egyik. Az, mondtam én... A harmadik elordította magát: az istenért, fiúk, nem látok!!!! Rögtön tudtam, mi történt: faszest ittunk, amivel tisztítják a műszereket. Az utolsó dolog, amit még láttam, az ajtó sötétlő négyszöge volt. Még arra emlékszem, hogy valaki megfogta a kezemet, és vezetett. Négy egész hónapig nem láttam. Amikor egészségesen hazakerültem, nekiestem a tanulásnak. Két év alatt leérettségiztem, aztán felvettek az orvosira... A többi már nem érdekes: most is orvos vagyok, csak néhány hete betegszabadságon... Amikor fogyni kezdtem, már gyanakodtam; mi orvosok rettentően félünk. Az első vérzésem után jelentkeztem kivizsgálásra. Én tudom egyedül itt a kórteremben, hogy mi a diagnózisom. Majd elfelejtettem: még harmadéven megnősültem... Gyerekünk nincs. A feleségem nem akarta. Most késő.

– Nevem Kova Mihály. Negyvenöt éves vagyok. Az apám bakter volt a vasútnál, a hegyek között. Én ottan születtem, jó messze a falutól... Igaz, csak addig tűnt messzinek a falu, amíg meg nem nőtem. Két bátyám volt és egy nővérem, én voltam a legkisebb, ők mindenhova magukkal vittek, és volt hová... Ősszel egészen a dombokig jött le a köd, ahol málnásztunk. Apám azt szerette volna, ha mi a fiútestvéreimmel vasutasok leszünk, a nővérem meg férjhez megy. Engem is beíratott az iskolába. Nem nagyon szerettem iskolába járni, mert mindig én mentem leghátul, és valamikor hallottam, hogy a farkas mindig a lemaradozót támadja meg. Négy osztályt jártam ki, aztán apám beadott asztalossegédnek a városba... Én nem voltam kibékülve a sorossal... Akkorára már erősen néztük a lányokat, de ők kerültek minket: bűdös enyvzagunk van,

azt mondták. Volt a fenét. Apám elintézte, hogy vegyenek fel a vasutas-tanfolyamra... Azt is untam, mert már mindent tudtam, amit ott tanítottak. Amikor végeztem, egy jó helyre kerültem. Apám sokat látogatott, hét végén meg én vonatoztam haza. A háború idején besoroztak, de a frontra nem kerültem ki. Rá három évre megnősültem. A feleségem egészséges, nagydarab leány volt, jól is főzött, úgy lett a feleségem. Öt gyermekünk született, abból három él, kettő meghalt: a harmadik és a negyedik. Az ötödiket nagyon akartuk, s még lett... Az még kicsi gyerek, elemibe jár. A legnagyobb most érettségizik, sporttanár akar lenni. Hát legyen, ha ahhoz van kedve. A feleségem akarta, hogy ide magukhoz bejöjjenek, amikor látta, hogy mennyi ételt otthagytok. Azt mondta: a falusi orvos jó orvos, de azért itt bent mégiscsak más. Hát a kollégáim is nagyon várnak haza. A feleségem azt mondja, üljek nyugodtan, hízzak vissza néhány kilót, mert ő úgymint vigyáz a házra meg a gyerekekre... Hát őket nem is félttem, de rék asszony. De azért jobb, ha az ember otthon van a háznál. Nem?

– Benke István a nevem, nem sok érdekeset tudok mondani. Huszonnyolc éves vagyok, tanári diplomám van, falura kerültem, tanítottam is, aztán hírbe hoztak egy kolléganőmmel, erre otthagytam az egészet, most könyvtáros vagyok. Nem történt majdnem semmi eddig, tényleg semmi, semmi. Néhány versemet közölték a lapok, aztán egyik napról a másikra abbahagytam azt is... Érti, nem? Aztán most egy éve jött egy lány a könyvtárba... Majd meg fogja ismerni... Juditnak hívják... Eddig ő az egyetlen igazi élmény az életemben. Segítettem neki könyvet választani, aztán mellette maradtam az utcáig egyszer... Esett az eső is, emlékszem, a sarkon kakast és virágot vettem, Judit mosolygott, akkor láttam először mosolyogni... Már a feleségem len-

ne... Aggódok... Nyugtalanít, hogy ezen az osztályon fekszem. Judit csütörtökön és vasárnap két-két órát tölt mellettem. Kevés, nagyon... Olyankor is csak hallgat. És néz. Néz. Nagyon vágyom hát kifele.

– Engem Ercsi Károlynak hívnak. Római katolikus vallású vagyok, ötvennyolcadik évemben vagyok. Négy iskolát jártam ki. Azóta otthon a földön dolgozom. Húszéves koromban elvettem a szomszédunk lányát feleségül. Fél évet éltünk együtt, mert háború lett, és engem katonának vittek. Orosz fogságba kerültem. Ott sok kutyaságot megértem. Negyvenkilencben kerültem haza, még az év telén született egy fiam, ötvenben még egy lett, az is fiú, ötvenegyben egy leány, és ötvenkettőben még egy. Kilencszázötvenötben meghalt a feleségem, Ilona, mellbajban, ötvennyolcban újránősültem, mert kellett az asszony a gyerek mellé s nekem. Ötvenkilencben beléptem a kollektívbe. Eleinte ellenkeztem, aztán beléptem. Most is a kollektívben dolgozom mint állatgondozó. Kilencszázhatvanban elkergettem a feleségem, mert nem szerette a gyerekeket, s velem is elég komiszul beszélt. Mindig egészséges voltam, idén tavasszal kezdett néha fájni a gyomrom. Főleg vasárnap, mert akkor eszem a legtöbbet. De nem hiszem, hogy valami komoly volna, mert a munkát jól bírom, s a bortól, pálinkától se fáj.

A falubeli orvos vizsgált, s ő küldött be... Miniket állatgondozókat sokat vizsgálnak, többet, mint a többieket, főleg a vérünket nézik. A gyermekeimre most a bátyám felesége vigyáz. Minden vasárnap jönnek, mind a négyen. Mostanában gyakran kinézek az ablakon, biza szépen tavaszodik. Erősen mehetnékem van. Nálunk otthon ilyenkor a legtöbb a munka.

Este Anna szigorú rendben terítette meg az asztalt, aztán leült velem szembe, és figyelte, ahogy eszem. A kétoldalt lelógó haj kiemelte arca árnyékait. Amikor ránéztem, mosolygott.

- Mi van? – kérdeztem.
- Semmi. Nézlek.
- Attól mosolyogsz?
- Kérsz még?
- Nem. Köszönöm.

Anna összeszedte a tányérokat, és a terítővel együtt kivitte a konyhába. Magamra maradtam néhány percig. Bekapcsoltam a lemezjátszót, a festett falak közt zengeni kezdett a Négy évszak. Leoltottam a villanyt, és két fotelt húztam a lemezjátszó elé. Anna bejött, megbotlott a sötétben, aztán leült mellem. Keze megkereste a kezemet. Visszatettem a kezét a saját ölébe.

- Valami baj van?
- Semmi. Hallgasd a zenét.

Amikor lejárt a lemez, tovább ültünk a csendben. Később Anna felállt, és meggyújtotta a villanyt.

- Bánt a csened – mondta állva.
- Ki kellene bírnod... Nemrég kezdődött.
- Amikor elment?

Nem válaszoltam. Anna megállt előttem. Meleg tenyere végigsimította az arcomat, aztán magához húzta a fejem. Később feküdtünk az ágyon nyitott szemmel. A beszűrődő fények táncoltak a falon. Közel volt az arcom az övéhez.

- Tudod, Anna, hogy nem szeretlek?
- Tudom.
- És?
- Másként jönnék?

Eleredt az eső, csendben csapkodta az ablakot. Anna megmozdult. A homályban fénylett a szeme. Derűsen mondta:

- Tudod, Péter, hogy én sem?

Reggel kikértem a betegek összes adatait, röntgenfelvételeket, mindent. Vizit után Szókéval beültünk az orvosiba, és átnéztük a leleteket. Amikor végeztünk, Szóke megdörzsölte a homlokát, mormogott valamit, aztán maga elé nézett.

- Hát – mondta. – Meg lehet próbálni.
- Te megpróbálnád?
- Talán... De te fiatal vagy.
- Nem félek.

Kijöttem az orvosiból. Lassan végigmentem a folyosón. Agyam lázasan kutatta a megfelelő szavakat. Benyitottam, Orsó és az öreg Ercsi az Orsó ágyán sakkoztak. Benke olvasott. Kova feküdt, és bámulta a plafont. Rám néztek, amikor beléptem,

- Játsszanak csak tovább – mondtam.

Az öreg Ercsi hátat fordított, és nézni kezdte a sakkasztalát. Én az ablakhoz léptem, és kinéztem az udvarra. Sütött kint a nap, szárította a pocsolyákat.

– Jó híreim vannak... Úgy néz ki, Orsót, Ercsi bácsit és Benkét megoperáljuk, aztán hazaengedjük. Orsó Karcsi mozdulatlan arccal rám nézett, aztán visszakapta tekintetét a fekete-fehér táblára. Az öreg Ercsi lépni akart egy paraszttal, de most visszatette a figurát a táblára, és megvakarta a fejét. Elindultam kifelé.

- S engem? – kérdezte Kova.
- Magát nem operáljuk.
- Miért? – kapta fel a fejét nyugtalanul.
- Hát majd amikor magát is annyit készítjük, mint őket, majd csak akkor.

Benke újra felvette a könyvet, megigazította a párnát a feje alatt, és olvasni kezdett. Orsó és az öreg sakkoztak tovább. Ránéztem a táblára: Orsónak egy bástya előnye volt, s most az öreg következett.

- Ki nyer?
- Sose lehessen tudni – nézett rám az öreg.

Jó lépése akadt: sakk-bástyát adhatott volna Orsónak. Nem vette észre a lépést. Figyelni kezdtem. Néhány perc után az öregnek nagyszerű lépése akadt: ha betolja a bástyát, matt. Ezt sem vette észre. Pár lépés után Orsó megnyerte a partit.

– E jó volt – mondta az öreg, és felkászálódott az ágyról. Az ajtóból visszaszólt: – Kimegyek a vécére.

– Később benézek – mondtam.

Kimentem a folyosóra. Cigaretára gyújtottam. Néhány perc múlva jött az öreg, kényelmesen lépegett végig a folyosón. Elöl nyitva hagyta magán a bordó, kopott klinikai köpenyt. Megállt mellettem.

– Rágyújthatok?

– Tessék.

Álltunk egymás mellett a zöld linóleumszőnyegen. Arrébb két csőszék állt a fal előtt.

– Nem ül le, Ercsi bácsi?

– Jó nekem így is.

– Megnyerhette volna a partit.

– Én?

Maga, maga... Volt egy lépése.

– Láttam.

– Akkor?

– Nem akarok nyerni... Orsóval szemben.

– Miért?

– Mert rákos... a gyomra... S akkor még én verjem sakkban?

Elhallgatott, lehajtotta fejét, aztán újra megszólalt:

– Nem verhetem, na... Sze már nem sokat él.

– Ezt ki mondta?

– Hát hallatszik... A nővérekétől... Innen-onnan.

Bedobtam a cigarettám egy fehér műanyag csészébe.

– Ez hülyeség, Ercsi bácsi. A nővérek barom-
állatok, nem tudnak semmit... Orsó nem rákos,
hanem fekélyes... Senki nem rákos... Azok nem
itt vannak... Egy másik kórházban. Nekik külön
kórházuk van. Ide nézzen, Ercsi bácsi? Elhiszi?

Az öreg hosszan nézett rám. Előbb az egyik sze-
memet nézte, aztán a másikat. Minden hitemet a te-
kintetembe gyűjtöttem.

– Persze, doktor úr. Én mindent hiszek.

Végigmentem a folyosón, nem siettem. Beléptem
a nővérek szobájába, behúztam magam után az ajtót.
Három nővér volt a szobában. Feketekávé szaga ter-
jengett. Ordítózni kezdtem... Percekig kiabáltam
összefüggéstelenül. A kezem is ökölbe szorult. Fel-
emelt, ökölbe szorított kézzel hadonásztam. Nem em-
lékszem, kit is fenyegettem.

Este egyedül ettem. A hátam mögött égő lámpa fel-
nagyította az árnyékomat a falon. Később a kezem-
mel nyusztit vetítettem, aztán kutyát. A csend sípolt
a fülemben. Csengett a telefon. Ez Kati – gondol-
tam.

– Halló – mondta Anna.

– Szervusz.

– Nem tudok ma jönni.

– Kár.

– Fáj a torkom. Piros. Mit vegyek be?

– Tetraciclint.

– És még?

– Az elég. Nagyon fáj?

– Nem. Nem mondasz semmit?

Reggel korán beértem. Átöltöztem, aztán kimen-
tem a folyosóra. Gizi, a főnővér futott velem szembe.
A szája széle meg-megrándult az izgalomtól.

– Baj van – mondta.

Rohanni kezdtem a tizenegyed felé.

– Álljon meg!

– Mi történt?

– Orsó kiszökött az este, villanyoltás után. Le-
ment a raktárba, cirkuszolt, hogy ő is orvos, s az az
idióta kiadta a ruháját.

Visszamentem az orvosi szobába. Újra visszaöltöz-
tem, aztán írtam néhány sort Szőke Bandinak, és ki-
jöttem. A klinika kapujában végigvágott rajtam a
szél.

Gyalog, cigarettázva mentem az Orsóék lakásáig.
A kapuban eldobtam a csikket, és beléptem. Az Orsó
felesége nyitott ajtót. Fél arcát eltakarta az ajtó fe-
hér széle.

– Kit tetszik keresni?

– Papp Péter vagyok. A férje orvosa.

Az asszony kitárta az ajtót. Megpillantottam az
egész arcát: keskeny száját, árkolt szemeit, bennük a
szomorúság barna felhőivel. Megmozdult a szája, de
nem értettem, mit mond.

– Baj van? – kérdezte hangosabban.

– Nincs.

– Jöjjön be!

– Köszönöm. Sietek.

Nekidőltem a lépcsőház falának. Az asszony össze-
húzta a pongyolát a nyakán.

– Nincs baj?

– Nincs. A férje nem volt itthon?

– Hazaengedik?... Vége?

– Egy hét múlva operálnánk. Tegnap eltűnt.

– Délben rosszul volt. Alig evett.

– Este eltűnt.

– Ide nem jött.

Az asszony elnézett mellettem. Száján még ott vi-
rított a fáradt tegnapi festék. Lehajtotta a fejét.

– Van valakije, akihez mehetne?

– Nem tudok róla. Beteg.
 – Barátai?
 – Azelőtt havonta egyszer-kétszer leitta magát.
 Sok a barátja... A „haver”.

– Nem éltek jól?
 – Hát... Ha nem volna beteg...
 A hideg fal sütötte a hátamat.
 – Bocsásson meg.
 – Kérem. Aztán telefonáljanak.
 A kapuban utolért a hangja:
 – Maga operálja?
 – Igen.
 – Istenem, csak sikerülne!

Az utcán megnéztem az órát: dél elmúlt. Átmentem az úton a vendéglőbe. A sarokban megláttam az Öcsi bőrzakóját.

– Öcsi! – kiáltottam. – Gyere, ülj ide! Mit iszol?
 – Egy egész vegyeset.
 Felálltam, és szóltam a pincérnek. Visszaültem, és figyeltem, ahogy Öcsi bámul rám a gyulladt szemekkel.

– Nna, mi van, öregfiú? Iszol?
 – Dehogy. Nyomozok.
 – Zsaru vagy?
 – Dehogy. Orvos... Megszökött egy betegem.
 Orsó Karcsi... Ismered?
 – Hogyne. Még él?
 – Él.
 – Óriási... S eltűnt.
 Kiitta a maradék italt.
 – Segíts!... Nem ivott az éjszaka valahol?
 – Várj egy negyedórát!..., Azalatt mindent megtudunk, ugyebár...

Felhúzta a bőrzakó cipzárját, és kiment. A gyomromba jóleső meleg gyűlt, kigomboltam a nyakamon a legfelső gombot, aztán rendeltem még egy féldecit.

Mire megittam, megjött Öcsi is. Mögötte magas, karvalyarcú, keskeny vállú férfi jött. Leültek.

- Mustár vagyok – mondta a karvalyarcú.
- Iszik valamit?
- Bármit, bármikor – mondta a magas.

Odaintettem a pincért.

- Még egy fél konyakot.

Kihozták az italt.

- Látta Karcsit az éjszaka?
- Együtt ittunk – mondta Mustár.
- Neki nem lett volna szabad!
- Szabad... Ő mondta.

Ránéztem, mozdulatlan arccal nézett vissza. A szakálltól piszkosnak nézett ki az arca.

- Még mit mondott?
- Hogy egy hétcentis daganat van a hasában, és hogy az egész le van szarva.
- Ez ok az ivásra – szólt közbe Öcsi.

Koccintottunk.

- Nem tudja, hova ment aztán?
- Elsétált két liter konyakkal. Alma.

Rágyújtottam, aztán figyeltem a levegőben szétnyúló fehéres füstöt.

- Miért keresi, ha nem vagyok indiszkrét?
- Az orvosa vagyok.
- Alma.
- Operálni fogjuk.
- Maga?
- Én.
- Értem. Ugyanaz mattban...

Rajzolni kezdtem egy gyufa csonkjával a szalvétára.

– Ide figyeljen!... Itt a gyomor... És valahol itt van a daganat... És ha ez az egy van, egyedül ez, megmenekülhet. Ha nincs áttét más szervre.

- De ha van?
- Akkor hamarabb meghal.

Mustár kiitta a maradék konyakot. Elnyomta a cigarettáját. Mozdulatlan arccal mondta:

– Azt mondta, hogy a cigányokhoz megy. Mert szeretne cigánylánnyal lefeküdni, mielőtt kikészül.

A taxi a domb alján megállt. A sofőr hátra-szólt:

- Idáig tudom vállalni.
- Tovább nem?
- Rossz az út.

Fizettem, aztán becsaptam az ajtót. Az út szélén baktattam felfele a félig száradt sárban. Baloldalt két-három, hosszú, egyforma épületet hagytam magam mögött. Jobbra a szántóföldeken könnyű köd úszott. Beljebb, az úttól néhány száz méterre a magasfeszültségű vezeték oszlopa nyújtogatta karjait. Felértem a tetőre. A domb túlsó oldalán húsz-harminc házban laktak a cigányok. A telep szélén néhány kölyök ugrált. Amikor közeledtem, abbahagyták.

– Te – szólítottam meg az egyiket. – Itthon van az apád?

– Nincs. Dolgozik a téglagyárba.

Továbbmentem. Két srác a nyomomba szegődött.

Az egyiket magamhoz intettem.

- A te apád itthon van?
- Persze. Filharmonikus.
- Mit csinál?
- Basel... A bögön.
- Most mit csinál?
- Alszik.
- Költsd fel!
- Megver.
- Mondd meg, hogy keresik.

A srác előreszaladt, és benyitott egy kapun. Mire odaértem, jóképű, olajos fekete hajú férfi jött elő. Ásított, és hunyorgott a fényben.

– Jó napot – köszönt rám. – Valami éjjeli-zene?

– Nem. Keresek valakit.

– Cigányt?

– Nem. Egy barátomat... Orvos. Kijött ide, azt mondják.

– Mikor?

– Tegnap.

– Na, várjon.

Bekiáltott a házba. Kijött egy ősz hajú öregasszony, és rövid ujjú fekete mellényt tett a férfi vállára. Az elindult előttem, kerülgetve a tócsákat. Az egyik ház előtt megállt.

– Várjon – szólt vissza.

Leverte a sarat a lábáról, és belépett. Néhány percig vártam, közben tucatnyi gyerek állt körül. Kijött a férfi, mögötte sovány öreg cigány állt meg a küszöbön, nyitott ingben. Cigányul beszólt valamit a srácok közé. Az egyik tizenkét éves forma leányke elém állt.

– A gyerek elvezeti – mondta az öreg.

– Köszönöm.

– Nem lakik messze a kurva – kiáltotta utánam.

Intettem, aztán elindultam a gyerek után. Befordultunk balra egy szűkebb utcába. Aztán hegyre fel másztunk. A gyerek előreszaladt a hegy tetejéig. Ott megállt, és hátranézett. Letépett egy fűszálat, sípolni kezdett vele, s ütötte hozzá a taktust a két kezével. Amikor felértem, balra mutatott, egy kertben álló kétablakos házra.

– Ott lakik a kurva – mondta.

Benyúltam a zsebembe, kivettem egy fém egy-

lejest, és felperdítettem a levegőbe. A srác elkapta.

– Köszönöm – mondta, és lefutott a hegyen.

A kapu nyitva volt, köveken lépdeltem a házig.

Hallgatóztam: csend volt a házban. Bekopogtam, de nem válaszolt senki. Lenyomtam a kilincset, és egy sötét szobába jutottam. A nyitva hagyott ajtón beáramló fényben lassan kezdtem megkülönböztetni a tárgyakat. A földön zöld nyakkendő hevert. Halott kígyó – gondoltam. Arrébb álltam az ajtóból, hogy én se fogjam el a fényt. Akkor láttam meg Károlyt. Széles ágyon feküdt, fehér ingben, mellette két félmeztelen cigánylány. Aludtak mind a hárman. A kályhában égett a tűz.

– Károly! – mondtam hangosan. – Kelj fel!

Az egyik lány felugrott, a kapcsolóhoz rohant, meggyújtotta a villanyt, rám nézett, elsikkantotta magát, a mellei elé kapta a két tenyerét, az ágyhoz rohant, felkapott egy inget, és belebújt. Aztán a másik lányra is rádobott valami ruhafélét.

– Kit keres?

– Károlyt.

– Alszik – mondta, és elmosolyodott. – Fáradt.

– Keltse fel!

A lány Károlyra hajolt, és belefújta a fülébe. Károly mordult egyet, és kezével átfogta a lány csipőjét.

– Károly! – mondtam egészen hangosan. – Kelj fel!!

Károly hirtelen felült az ágyban. Tágra nyílt szemmel nézett rám, aztán beletúrt a hajába.

– Ül le – mondta aztán. – Ide mellém. Mars mosakodni – szólt a lányokra.

Magunkra maradtunk. Károly lóbálta a lábait. Benyúlt az ágy alá, és előhúzott egy konyakosüveget. Még volt benne egy fél liter.

– Kérsz?

– Nem.

Hanyatt dőlt az ágyon, és füttyörészett. Bejöttek a lányok, és álldogáltak az ajtó mellett.

– Üljetek le! – mondta Károly.

A két lány leült közénk.

– Az egyik Rozi, a másik Ráki – mondta. – Táncoljatok Péternek!

A két lány engedelmesen felállt. Az egyik énekelni kezdett halkán.

– Ez Rozi – súgta.

Figyeltem: fényesülő szemekkel nézte a táncot. A másik lány aprókat lépve, remegő csípőkkel táncolni kezdett. Haja vöröslő homlokába hullt, az inge szétnyílt a nyakán... Forró szél támadt a szobában, ahogy néztük a táncot.

– Elég! – kiáltotta Károly. – Hol a harisnyám?

Felhúzta a harisnyáját, aztán a cipőjét, és lenyúlt az üvegért. Odaintette a két lányt.

– Igyatok!

Aztán felém nyújtotta az üveget.

– Nem kérek! Menjünk.

– Nem.

– Mennünk kell!

– Amíg ital van, nem!

Meghúztam az üveget. Jólesett az ital. Letettem a kabátomat. A kályhában zúgott a tűz. Károly piros arccal feküdt az ágyon. Rágyújtott, karikákban fújta ki a füstöt.

– Kértek?

A két lány nemet intett. Én újból ittam egy kortyot. A mellettem ülő lány rám nézett. Ahogy ült, éreztem, mennyire forró a combja. Kiittam a konyakot.

– Menjünk – mondtam.

Károly szó nélkül felállt, és felöltözött. Én kinyitottam az ajtót.

– Menj előre – mondta. – Rögtön jövök.

Kijöttem. A kertből visszanéztem. Károly néhány pillanatig állt, aztán odalépett Rozihoz, és beleharapott a vállába. A lány felszisszent. A másik elé lépett, és szétnyitotta az inget a lány mellén. Lehajtott fejjel nézte. Rekedten, röviden felröhögött. Elindult. Bevágta maga mögött az ajtót.

Jöttünk lefele a csúszós úton. Károly megszólalt, anélkül, hogy rám nézett volna.

– Az istenit, de jó volt.

Már a városban voltunk, amikor újra megszólalt. Egy lámpa fényt szórt a feje köré. Közelről nézett rám, egyenesen a szemembe.

– Készen vagyok – mondta.

Aznap reggel korán beértem, korábban, mint mások. A betegek akkor ébredtek, mindenütt nyitogatták az ajtókat.

Beültem az orvosi szobába. Még egyszer átnéztem a röntgenfelvételeket és a vizsgálatok eredményeit. Mire a végére értem, megjött Bandi. Átöltözött, és leült mellém.

– Vegyek be egy nyugtatót? – kérdeztem.

– Ne!... Mennyi időnk van?

– Másfél óra múlva kezdünk.

– Vegyél magadra valamit.

Felöltöztem. Kisétáltunk az erdőhöz. Lassan lépegettünk a nedves, tavalyi avarban. Néztem a kopár fákat, a szürke eget. Jó mélyeket lélegeztem.

Hol vagy, Kati? Most, míg én itt lépek a süppedő, sárbarna avarban, te hol vagy? Milyen nedves a föld, milyen csúszós... Ezek a reggelek nehezek... Milyen szürke az ég, Kati, látod? Nézz fel! Vigyázz,

az arcodra hull az eső... Látod, megint nem festetted jól ki a szemed... Hányszor mondtam, hogy ne fessd ki a szemed reggelre... Vagy ha igen, ne így. Úgy nézel ki, mintha bedagadt volna a szemed. Mintha bedagadt volna. Mintha daganat volna gyönyörű szemed mellett, szemed égő, fekete virágai között...

– Menjünk – mondtam.

Visszamentünk a klinikára. Beöltöztünk, aztán megnéztem az órát: tizenegy elmúlt. A mosdó előtt láttam, hogy Bandi mossa a kezét, mossa, de a szeme az arcomat kutatja. Belenéztem a tükörbe: a csempe kék visszfénye furcsára színezte a homlokomat. A kezemre ráhúzták a kesztyűket. Átmentünk a műtőbe. Begyújtották a lámpákat. Karcsi a műtőasztalon már aludt, félrebillent fejjel. A testéből alig látszott ki valami, letakarták a steril vászondarabok. Sárgásfehér négyszögek csak a gyomrát hagyták szabadon. Arcát befedte az altatókészülék zöld gumiháromszöge. Virító fehér hasát lemostam jóddal és benzinnel.

– Szikét – mondtam.

Aprót villant a kés kezemben, aztán még láttam az első vércseppeket. A fülemben sípolt valami: tampon, mondtam, tampon, visszhangozta a mellettem álló, aztán hirtelen megcsapta orromat a benzin és jód fura keverékszaga, hirtelen Kati arca villámlott elém, megint a Katié, ha tudná, hogy most én... Marhaság, koncentrálni kell, itt és most nem szabad, haladunk előre, mindjárt nyílik fénylő késem alatt a gyomor, micsoda pillanat... Valaki nevet a folyosón, nem tudom, mit találok, mintha be lenne kötve a szemem, szépen haladunk, bekötött szemmel nem lehet sziklára mászni, nem lehet bekötött szemmel, s itt már a megnyitott gyomor. Teljes csend lett. Egyetlen hang hallatszott, ahogy Karcsi szürcsölve lélegzett. Az apró, ötbanis nagyságú daganat

a nagyörbület hátsó falában volt, majdnem középben. Körülötte ragyogó, ép szövetek virultak. Felnéztem: Bandit kerestem. Bólintott: szemében meleg öröm égett. Keresni kezdtem; körül a szervek külön-külön érintetlenek voltak. Sehol, sehol, sehol nem kaptam áttétet. Kioperáltam az érintett részt a gyomorból. Éreztem: sikerült.

Lemosdás után reszketni kezdett a lábam. Nevettem magamon. Bandi vállon boksolt:

- Egy null.
- Talán – kacagtam. – Inni kellene valamit!
- Kötelező.

Kimentünk a folyosóra. Az egyik ablak alatt a Karcsi felesége ült. Felugrott, elénk lépett, és nem szólt semmit. Keze fehér zsebkendőt szorongatott.

– Sikerült – mondtam. – Nem volt áttét... Nagyon kezdeti stádiumban csíptük el az urat... Élni fog, na. Többet élni... Persze véglegesen néhány év múlva válik el, de...

- Nem azért mondja, mert...
- Becsületszavamra, bizony isten sikerült. Vizszontlátásra.

A folyosó végéről visszanéztem. Az asszony eltette a zsebkendőjét.

Mentem az utcán, kibontott sállal. Meg-megálltam, néztem a kirakatokat. A parkban hat srác focizott. Néztem őket egy negyedórát, aztán hazafelé indultam.

Hatalmas kuglimester a halál. A kórterem a pálya, a betegek a bábuk. Egy baj van: sok a bábu és nagy a golyó. No, kuglimester, egy bábut levettem a pályáról. Persze: az idő dönt.

Ami naggyá teszi az egészet: a küzdelem aránytalansága. Ő a hatalmas, mi a fehér köpenyesek... Két út van. Az a másik nem az enyém. Két út van?... Átkozott legyen, aki...

Siettem hazáig. Otthon feltárcsáztam Annát.

– Gyere hamar – mondtam. – Vegyél bort s valami ennivalót.

– Rohanok – mondta.

Bementem a fürdőbe, és megborotválkoztam. Beálltam a kádba, zuhogtattam magamra a vizet, és énekeltem teli torokból. Tiszta inget vettem fel. Két gyertyát tettem az asztalra. Csengettek: megjött Anna, vizes haja a homlokába lógott.

– Megint esik az eső – mondta.

– Tavasszal szokott... Sokat ültél.

– Sokan voltak a boltban.

Anna leült a kályha mellé. Szárította a haját, aztán a hidegtől vörös kezeit rátapasztotta a kályhára.

– Láttam Katit – mondta később.

– Nem érdekel.

– Itt láttam.

Rágyújtottam egy cigarettára.

– Kérsz?

– Nem – mondta Anna.

– Hol? – kérdeztem.

– A ház előtt.

Felálltam, kettőt léptem az ablak fele, aztán megfordultam, és visszaültem.

– Mikor?

– Most. Itt állt. Legalább tíz percet... Megvártam, amíg elmegy... Azért késtem.

Megvacsoráztunk. Megittuk a bort is. Később zenét hallgattunk. Közben kint elállt az eső. Nem nyúltam Annához. Korán ment el, egyedül.

Reggel gyönyörű tavaszi nap sütött. Amikor beértem a kórterembe, Karcsi még aludt. A másik három nyugtalanul nézegetett. Benke szólalt meg először:

– Nem mondasz semmit?

– De igen – mondtam. – Sikerült... Néhány hét múlva hazamehet.

Az öreg leszállt az ágyról, lábát beledugta a papucsába. Odament a Karcsi ágyához, és fölé hajolt.

– A színe sem rossz. Irigylem – mondta. – Húsvétra otthon lehet.

– Igen.

Az öreg a mosdóhoz ment, és vizet eresztett egy pohárba.

– Ki kér vizet?... Senki – válaszolt, és a pohár tartalmát visszalötyintette a kagylóba. Visszamaszott az ágyába, a takarót felhúzta az álláig, aztán kinézett az ablakon.

Leültem az asztalhoz, valami kérdőíveket kitölteni. Néhány perc múlva Karcsi kinyitotta a szemét. Odaléptem az ágya elé. Mosoly is került az arcomra.

– Jó reggelt.

– Szomjas vagyok – mondta Karcsi, és a szemem sarkából a szekrényére nézett.

– Még néhány órát nem szabad innod.

– Tudom.

Megmozdult. Felszisszent, és összerándult az arca.

– Ne mozogj.

– Jó.

– Jól érzed magad?

– Ég a sebem. Feszül.

– Elmúlik.

Leültem az ágya szélére óvatosan. Beszélni kezdem.

– Semmilyen áttét nem volt... A dolog sebészetileg megoldottnak tekinthető.

– Mindig ezt mondjátok.

– Becsületszavamra.

Karcsi a plafont nézte. Most lassan lecsúszott tekintete az arcomra, aztán kinézett az ablakon.

– Nem volt?

- Sehol... Hazaengedünk.
- Haza???
- Haza. Néhány hét múlva dolgozhatsz.
- Igen. Ez biztos?
- Biztos.
- Furcsa.

Körülnéztem a kórteremben: az öreg elaludt, Benke olvasott, Kova a körmét piszkálta. Karesi megszólalt:

- Telefonálj az asszonynak.
- Tudja. Itt volt a tegnapi.
- Mindent előről?... Mintha visszatértem volna az Útról... Erre nem számítottam, hogy én még...
- Igen.
- Én... Én most már mindent másképp fogok látni, és...
- Igen.
- Menj ki. Gondolkozni akarok.

Felálltam az ágyról. Karcsinak figyelem feszült az arcára.

- Ha! – mondta. – Hogy fúj kint a szél.

Később bementem újra a kórterembe. Orsó hanyatt fekve, sápadtan aludt, Benke írt valamit egy zöld hátú füzetbe. Kova az ágya szélén ült, és egy újságpapír fölé hajolva faragott valamit.

- A feleségem hozta a fát... Otthonról.
- Mi készül?
- Furulya.
- Az öreg hol van?
- Kiment rég.

Kimentem a folyosóra, körülnéztem, de az öreget nem láttam sehol. Bekopogtam a vécére, de nem válaszolt senki. Fennebb mentem egy emelettel. Az öreg a folyosó végén könyökölt az ablakban.

- Mit csinál itt, András bácsi?
- Bámulok.

– S miért ilyen magasról? – nevettem el magam.

– Jobban látni.

Odakönyökölttem az öreg mellé a párkányra. Rágyújtottunk. Kis idő múlva az öreg eloltotta a cigarettáját.

– Nem ízlik... Már e se.

– Nekem se... Rossz a dohány. Nedves.

Az öreg kapargatta az ablakpárkányról a lemáloló fehér festéket.

– Baj van, doktor úr – mondta később.

– Milyen baj?

– Nagy baj.

– Nagy?

Ránéztem az öregre, szürke volt az arca.

– Nyertem sakkban – mondta.

A vizit után beültem az orvosiba. Kinéztem az ablakon, és cigarettáztam. Az ablak előtt a fán, az ágak csúcsai körül néhány zöld rügy feszült. Kopogtak. Gizi jött be, széles arcán fénylett az izzadság. A kezében szorongatott valamit.

– Mi történt?

– Az öreg zsebkendője. Véres.

Hozzáléptem. Kinyitotta a tenyerét. A fehér zsebkendőn olyan volt a két vércsepp, mint két apró, vörös virág.

– Hol találta?

– A párnája alatt.

– Vigye vissza... Rögtön jövök.

Átmentem a kórterembe. Az öreg most sem volt bent. Gizi visszatette a zsebkendőt a párnája alá, és kiment.

– Hol az öreg? – fordultam Benkéhez.

– Egész nap kint a folyosón ücsörög.

Kova rám nézett, és megszólalt:

– Az éjszaka sem aludt. Vagy kétszer is felült, és csak ült, és lóbálta a lábát. Meg is kérdeztem, mi a fenét csinál, azt mondta, semmit, csak ül.

– Köhögött?

– Néhány napja köhög. Huzatot kapott, azt mondja... Persze, ha mind a folyosón mászkál.

– Mondják meg, ha visszajön, hogy azt üzenem neki, üljön szépen a fenekén, bent. Ne sétáljon állandóan. Később visszajövök.

A folyosón megláttam Bandit. Két kollégával beszélgetett. Félrehívtam.

– Mi történt?

– Az öreg vért köhögött.

– ... meg a fennvaló!

– Nem operálhatjuk. Kész... S mit mondjak neki? Mit lehet itt mondani, Bandi???

– Mondd azt, hogy nem látszik fontosnak... Valami ilyesmit... És mosolyogj.

Leültem a folyosón egy székbe, hogy megvárjam az öreget. Zúgott a fejem.

Kuglimester, ez nem volt szép dobás, ez az utolsó... És én csak ülök megkötött kezekkel. Mondd, kuglimester, minek kell neked ez az apró öreg? Van válaszod? Micsoda vak lehetsz, kuglimester, micsoda éjszaka vehet körül, micsoda szénfekete pokol... Vak vagy, kuglimester! Ütöd a bábuimat, gyönyörű mosolygó-síró-élő bábuimat, az egyszeri példányokat, ütöd sorra. Vak vagy. Itt a fél kezem: hagyd meg embereimet. Itt a fél szemem: hagyd meg embereimet. Itt a fele annak, ami még hátra van: hagyd meg embereimet.

Micsoda nap lesz, kuglimester, amikor leütnek téged örökre, micsoda nap... A világ összes kórházaiban virágokat adnak majd a betegeknek, bort, bő ebédet, zene is lesz, és tánc, tánc, táncolni fognak a folyosókon, a kórtermekben mind, mind a betegek,

és napok, hetek múlva gyógyultan, életre képesen áramlanak majd ki a nyitott kapukon.

Jött az öreg, és szó nélkül leült mellém. Dörzsölgette a térdét a kezeivel.

- Hogy van, Bandi bácsi?
- Nem jól. Erősen nem jól...
- Nem jól?
- Gyenge vagyok... Rossz ízű a szám.
- Elmúlik.

Az öreg nem válaszolt. Elfordult, arcát a fény felé fordította. A zöld olajfesték virított a falon. Aztán az öreg köhögni kezdett, előrehajolva.

– Majd csinálunk valamit... Az operációt is elhalasztjuk... Egy időre...

Az öreg abbahagyta a köhögést.

– Nem vágnak fel?

– Nem... Egy darabig nem.

– No, ennek örülök... Attól nagyon félttem hogy felvágnak... Nehogy ottmaradjak. S már nem kell??

- Egyelőre nem.
- Miért nem.
- Nem olyanok az eredmények.
- A vérvizsga meg az egyebek?
- Igen.
- Ennek örülök.

Ránéztem az öregre, ő visszanézett. Szemüregében mélyen fénylettek a szemei. Megrebbent az arcom... Tudtam mosolyogni... Felálltam. Amikor ráléptem az első lépcsőre, meghallottam, hogy valaki fut a folyosón utánam. Megfordultam: az öreg állt mögöttem a lépcsőn. Nyugodt arccal nézett a szemeim közé.

– Doktor úr, mégis, nem vagyok én rákos? – kérdezte.

Visszaléptem a lépcsőről. Szentől szembe álltunk a huzatban. Égett a szemem, izzadság tapadt a gerincemre. Elnevettem magam.

– Ugyan, Ercsi bácsi – mondtam. – Jöjjön beljebb, mert itt huzat van.

Beljebb léptünk, egy nagy cserép virág elé.

– Ercsi bácsi, mi már beszélgettünk néhány-szor... Maga beteg, de nem rákos... És itt mi segíteni fogunk magán... Ezért vagyunk itt. – Elhallgattam.

– Azért, mert mind gyengülök.

– Majd adunk erősítőket.

– Nem azért, doktor úr, mert ha az volnék, én akkor sem félnék, nehogy azt higgye, hogy amiatt szólok ...Éltem én már végtére eleget. Csak...

– Értem, Ercsi bácsi. Ne féljen... Nincs mitől.

– Nem félek én... Csak mégis, még egy keveset jó volna...

Az öreg nem fejezte be a mondatot. Összébb húzta magán a bordó köpenyt.

– Fázom – mondta később.

– Huzatos ez a folyosó.

– Az.

Este egyedül számoltam a félórakat. Sehogy nem akart telni az idő. Bementem a kamarába, és kihoztam egy liter bort. Kinyitottam az üveget, és kitöltöttem egy pohár italt. Csengett a telefon.

– Halló, itt Péter.

– Anna.

– Szevasz.

– Nem jövök – kongott a hangja.

– Nem is hívtalak.

– Nem is jövök.

Kiittam a bort, lerúgtam a cipőt a lábamról, és hanyatt dőltem az ágyon.

- S miért?
- Gondolkoztam.
- Érdekes.
- Ne gúnyolódj! Kérlek...
- Szóval?
- Nem jövök többet.
- Ejnye...
- Ha gúnyolódsz, leteszem.
- Mondd már... Miért?
- Kérlek: itt a vállalatnál van egy pasas. Kicsit alacsony, és állandóan meg van hűlve, és vörös az orra, de nagy fej, és rövidesen elvesz feleségül... És én rövidesen hozzámegeyek, mert egyszer ezt is el kell kezdeni.

- Mit?
- Mindkét lábbal a földre állni, Péter.
- Eddig egyensúlyoztál?
- Igen.
- S vörös szegénynek az orra?
- Ne pofátlankodj!
- Biztosan kitűnő munkaerő, nagy zenekedvelő, koncertre jár, futballmeccsre nem, ellenben a természetet szereti, néha ki is megy bele, lábon, másnap izomlása van, gyűlésen még tartózkodni sem mert soha, és rendkívül jó férjecske lesz, ígéri... Nem?

Nem válaszolt senki. Letettem a kagylót. Lehunytam a szemem... Zenét kerestem... Szempilláim mögött a sötétség megtelt Katival.

Reggel hosszú hajú lány ült a Benke Pista ágyán, és fogta a kezét.

- Kezít csókolom, jó reggelt, szervusztok.
- Jó reggelt – mondta a lány.

Felállt, és kezét nyújtott.

- Judit – mondta.
- Papp Péter.

A lány leült az ágyra, kést vett elő, és lassú mozdulatokkal hámozni kezdett egy almát. A lehántott almahéjat egy fehér zacskóba tette. Közben rá-ránézett Benkére. Én leültem az asztalhoz, Orsó keresztrejtvényt fejtett, az öreg valami levelet olvasott félhangosan, Kova ült az ágyon, és lóbálta a lábait.

– Nem kér egy almát? – fordult felém a lány.

Vörösesbarna haja kétoldalt a vállát seperte. Szembenéztem vele: zöld szemei ívelő szemöldöke alól nyugodtan néztek. A halántékán a fehér bőr alatt átütöttek a halványlila erek. Mosoly bujkált az arcán.

– Nem. Köszönöm. Hogy vagy? – kérdeztem Pistától.

– Úgy né – mondta, és beleharapott egy almába.

Judit felállt, megmosta a kést, megtörölte és eltette. Visszaült aztán, megigazította Pistán a takarót, és megsimította az arcát.

– Ízlik? – kérdezte.

Elmosolyodott, és a haját hátravetette a homlokából.

– Semmi újság? – fordultam a többiek felé.

– Nincs – mondta Karcsi.

– Megint kihűlt az ebéd... mire hozták – mondta az öreg.

– Majd szólok.

Kijöttem a kórteremből, és a konyha fele indultam. Hallottam, hogy nyílik az ajtó. Judit jött ki utánam, már felöltözve.

– Doktor úr – szólt utánam.

Megálltam. A lány utolért.

– Szeretnék beszélni a doktor úrral... Pistáról...

– Kérem – mondtam.

Bementünk az orvosi szobába. Judit leült, én rágyújtottam.

– Rágyújt?

– Nem dohányzom... Hát nem is tudom, mit is mondjak... Nagyon kérem, beszéljen Pistával... Magára hallgat.

– Miről?

– Nem akar feleségül venni.

Elnevettem magam. Találkozott a tekintetem a Juditéval, erre elhallgattam.

– Nem értem.

A lány kigombolta a kabát legfelső gombját. Vörös foltok gyúltak a homlokán.

– Eddig akart – mondta nehezen. – Amíg beteg nem lett... S most nem. Fél. Nem akar elvenni... Mert beteg. Érti?

– Igen.

Letettem a cigarettát a hamutartóba. A füst függőlegesen szállt felfelé. A folyosóról behallatszott egy ajtó csapódása.

– És maga? – kérdeztem.

– A felesége akarok lenni.

– Most is?... Így is?

– Látja: ezt senki sem érti... Senki... Senki sem tud semmit rólunk. Amikor vele találkoztam, én már végére jártam az erőmnek. Kétségbeesetten akartam nem egyedül élni... És akkor jött Pista, és jöttek vele a napok, egyik a másik után, minden-hova együtt mentünk, és minden együttlétünk után gazdagabbnak éreztem magam, érti, mit jelent ez? S aztán az első tervezgetések... Hogy hány gyerek lesz, a fiúkat hogy hívják és hogy a lányokat, és hogy milyen színűek lesznek a falak, és mi lesz az első könyvünk, és egy napon, egy szerdai napon hiába mentem... S azóta ide járok.

Judit elhallgatott.

Nehezen szólaltam meg:

– Meghalhat. Beteg.
– Tudom... Nem érdekel... Nem érdekel, nem érdekelhet... A felesége akarok lenni.

– Hamar meghalhat. Az idő, tudja...

Rám nézett, a szeme olyan volt, mint a tiszta zöld víz.

Mennyi ideje lehet még?

– Hetek, ha van áttét... Több, ha nincs.

– Akkor jó... Hetek... Az nagy idő... Azalatt vissza tudok neki adni valamit, valami keveset abból, amit kaptam... A jövő héten megesküszünk... Nem változott semmi... Mindjárt bögök. Segít?

– Igen.

Judit felállt, sírásra hajló szájjal, mosolygó szemekkel biccentett. Kiment, én percekig nem tudtam levenni a szemem az ajtóról.

Néhány perc múlva kiléptem a folyosóra. Megláttam Pistát. A fal előtt állt, kék köpenyben, és nézett egy képet. Hozzáléptem.

– Megvagy, jómadár! – kezdtem. – Beszéltem Judittal... Hát te egy örült vagy, fiam... Te, hát ilyen lányt én még életemben nem láttam... S hallom, nem akarsz nőszülni... Holnap, fiam, holnap kellene... Hát ez kincs, ez a lány... Persze, mert beteg vagy. Nézz rám: nem vagy rákos. Punktum. Ez a lány egy csoda... Ne is szólj semmit, hiába is szólnál. Holnaptól kezdve Judittal intézzük az iratokat... Elintézzük mi téged, öregfiú!...

– Jó – mondta Pista. – De miért szorítod a kezemet?

Pár perc múlva az utcán voltam, siettem hazáig. Kabátban ültem a telefon elé. Feltárcsáztam a Kati számát. Leizzadtam, amíg bűgött a telefon. Valaki felvette a kagylót.

– Itt Papp Péter. A feleségemmel szeretnék beszélni.

– Rögtön.

Majdnem egy percig vártam.

– Kati.

– Péter.

– Parancsolj.

Nem éreztem izgalmat a hangjában. Biztosan megmondták, hogy én keresem – villant át rajtam.

– Egy dolgot szeretnék veled megbeszélni.

– Parancsolj.

– A jövő héten beadom a válópert, és szeretném, ha...

Kattant a készülék. Kati letette a kagylót. Kivrúgtam magam alól a széket. Ugrálni kezdtem a szobában, mint egy gyerek.

Könnyű, gyorsan múló napok jöttek. Az idő is tavasziasra fordult már egészen, az utcában kizöldültek a fák.

Szombaton kilenckor felhozattam a Pista ruháit. Fél tízre megjött Judit. Sötétkék kosztüm volt rajta és fehér blúz. Az arca sápadt, a szeme vidám, kezében hatalmas csokor fehér virágot szorongatott.

– Az iskolában kaptam – mondta nevetve Pistának.

Pistán kicsit lötyögött a sötétkék ruha, ezen nagyot röhögtünk.

Tízkor felfutott a portás, hogy itt a taxi. Lesétáltunk a lépcsőkön. Napos délelőtt volt. Könnyű szél sodort előttem egy gyűrött újságot a klinikaudvaron. A kapu mellett tarka macska süttette magát a nappal. Amikor elmentünk mellette, hallottam, hogy dorombol.

Beültünk a taxiba, én előre, Judit és Pista hátra. Nem szóltak egymáshoz egész úton. Judit egyszer nyúlt Pistához: megigazította a nyakkendőjét.

A néptanácsnál hosszú, világos folyosón mentünk végig, virágok között.

Akkor esett az eső. Nem jött velünk senki, csak Kati, én meg a bátyám voltunk. Az évfolyamtársaink lekéstek. Már jöttünk lefelé a lépcsőkön, amikor viháncolva megérkezett az egész banda, élükön a proffal. Mentetetők. Nevettünk. Én nem is nagyon hallottam, amiket mondtak, Kati úgy szorította a kezemet. Arcát a vállamhoz érintve hallgatta őket. Aztán az éjszaka...

Beléptünk a terembe. Az anyakönyvvezető és Szőke Bandi vártak. Leültünk a kényelmes fotelekbe. Bandin elegáns fekete ruha volt, a kezében nagy csokor fehér virág. Az anyakönyvvezető mindenkivel kezét fogott. Átnézték az iratokat. Felálltunk. Az anyakönyvvezető rendet csinált az asztalon, a kezét összefogta a mellén, és beszélni kezdett.

Akkor is beszéltek, igen. Én az anyakönyvvezető válla felett kinéztem az ablakon, messze, túl a toronyokon, az esőtől fénylő háztetőkön, a sötétben zöldellő dombokig. Kati keze az enyémhez ért. Szemem sarkából ránéztem. Szája öntudatlanul ugyanazokat a szavakat formálta, amiket a beszélő mondott. Szeme sugárzott az örömtől.

– Benke István, akar-e az itt jelenlévő Váradi Judittal házasságot kötni?

– Igen.

– Váradi Judit, akar-e az itt jelenlévő Benke Istvánnal házasságot kötni?

– Igen.

Akkor Kati kétszer mondta: igen, igen. Még az ünnepestes pasas is elmosolyodott. Bátyám meg felnyerített, ahogy csak ő tud nevetni.

– Váradi Juditot és Benke Istvánt házastársaknak nyilvánítom.

Judit Pistához fordult, két tenyerével simítva lehúzta a férje fejét. Megcsókolták egymást.

Az ablakhoz léptem, Bandi mellé, összeszorult torokkal haraptam a levegőt.

– Poharakat!... ötöt! – mondta Bandi, és a táskájából két üveg pezsgőt vett elő.

– Nincs poharunk – mosolygott az anyakönyvvezető

– Sebaj! – mondta Bandi. Ittunk az üvegekből, aztán elbúcsúztunk. Az anyakönyvvezető az ajtóig kísért.

A lépcsőn lefelé menet Judit kézen fogva, vigyázva vezette Pistát.

Másnap nagyon elfáradtam délelőtt: szolgálatos voltam. Ebéd után bementem a kórterembe. Orsó Karsci aludt. Az öreg egy párnát tett a háta mögé, és az ágyában egyenesen ülve nézett kifelé az ablakon. Kova sportújságot olvasott. Judit az István ágyán ült, és éppen vázába rakta az egynapos fehér virágokat.

– Szervusztok, jó napot – köszöntem. – Hogy van az ifjú pár?

– Jól, nagyon jól!

Ránéztem: áradt a nyugalom a szeméből.

– Péter, kérlek, ülj egy kicsit ide! – szólt Pista.

Leültem az ágy túlsó felére.

– Mondd.

– Péter, operáljatok meg engem gyorsan... Haza akarok menni.

– Az esküvőd miatt nem sűrgettük a dolgot.

– Ne törődj semmivel!... Mennyi a legrövidebb idő?

– Egy hét.

Pista kérdő szemekkel nézett Juditra.

– Én is szeretném – mondta Judit. – Így egyeztünk meg Istvánnal.

Felálltam, és elindultam kifelé.

- Később megkereslek – szólt utánam Pista.
- Várlak.

Az orvosi szobában kinyitottam az ablakot. A szél tavaszi szagokat vágott a szobába. A klinika kerítésén túl a parkban ugróköteleztek a gyerekek. Kopogtak.

- Szabad.

Pista jött be, és leült. Összehúzta magán a köpenyt.

- Péter...

Ránéztem, erre elhallgatott. Papucsá hegyével követte a szőnyeg mintáit.

– Figyelj ide, én nagyon szégyellem magam, hogy ilyesmiről kell neked beszélnem... Judit... Még nem volt az enyém... Nincs hol azzá váljon... Nem tudsz valamit, nem is tudom...

Csend lett.

– Este gyertek be ide – mondtam később. – Amikor elaludtak... Én vagyok reggelig a szolgálatos.

Pista rám kapta a tekintetét.

- És te?
- Pihenek máshol.

Pista felállt, a kezem után nyúlt, aztán kiment. Kimentem én is, és a folyosóról behoztam egy cserép fonnyadt virágot. Megöntöztem, de nem sokat használt. Az ágy mellé tettem egy állványra. Ki-szellőztettem, és kiürítettem a hamutartót.

Elröpült a délután, aztán már hozták is a vacsorát. Később végigjártam a kórtermeket: nyugodtnak ígérkezett az éjszaka.

Visszamentem a szobába, és olvasni kezdtem.

Alig olvastam néhány oldalt, kopogtak.

Pista jött be, mögötte Judit. A lány nem mert rám nézni. A haja a homlokába hullt, ideges mozdu-

lattal simította hátra. Pista csak állt, közel az ajtóhoz.

– Legyetek nyugodtak – mondtam.

Kijöttem a folyosóra. A lámpák alatt sétáltam reggelig... Néha leültem, de nem sok időre, mert nem éreztem fáradtságot... Énekelgettem is magamnak halkán. Hamar virradt ránk a reggel.

Péntekre készítettük Pistát. Úgy döntöttünk, hogy Szőke Bandi operálja, én második kéz leszek.

Csütörtökön délben, amikor már kiürült az orvosi szoba, beültünk Bandival. Átnéztük a röntgen- és vérvizsga-eredményeket.

Bandi az ablak fele fordított egy röntgenfelvételt, és beharapott szájjal nézte.

– Egy nap múlva okosabbak leszünk. Letette az asztalra a felvételt, eloltotta a cigarettáját, és szembefordult velem.

– Félek – mondta kisvártatva feszült arccal.

– Te??

– Minden műtét előtt félek... Irtóatosan félek...

– Én mindig csodálatlak, hogy milyen nyugodtan operálsz...

– Igen... Utána meg reszketek... Meg előtte. Néha ez ad erőt.

– A félelem?

– Igen. Szinte kozmikus méretű már: nehogy meghaljon a beteg. Ez úz, hogy néha olyan megoldás is sikerül, amire különben gondolni sem merek... Emlékszel: amikor a főnök rád bízta a négy beteget, azt mondtad: nem félek. És én mosolyogtam, mert magamat láttam benned, magamat, félelem nélküli kezdő éveimben. Aztán nőtt lassan az elvesztett betegek száma... És nőtt a félelmem... És nőt az erőm. Olyan lettem, mint a kósza farkasok. Óvatos,

ravasz, mindenre kész, mindenre figyelő, minden lehetőséget megragadó.

– Mint a farkasok?

– Igen.

– Furcsa hasonlat.

– Az – nevetett Bandi. – Nem én találtam ki... Nem jössz délután moziba?

– Holnap inkább.

– Jó.

Bandi levetette a köpenyét, és betette a szekrénybe. Nem fejezte be a mozdulatot, megszólalt:

– Meg kellene menteni ezt a fiút... Meg fogjuk menteni.

Este korán lefeküdtem, mert nem akart telni az idő. Hamar elaludtam. Arra ébredtem, hogy dörög az ég. Az idén először – gondoltam. Megnéztem az órát: hajnali hármat mutatott. Kinyitottam az ablakot, a permetező eső hűtötte az arcomat. Néztem az esőben nyugodtan alvó várost.

Képeket láttam az esőben: Katit, Benke Pistát, Juditot, az anyakönyvvezetőt, Judit hajtincsét, a mozdulatot, ahogy hátradobja a homlokából, Pista szinte alázatos nézését, ahogy követi a Judit mozdulatait, aztán a Judit szeméit láttam, a fénylő, tiszta erőt pupillái mögött, amikor mondja: „A felesége akarok...” Aztán megint Katit láttam, amikor lázas, amikor elperzseli az új nadrágomat, szinte sír, ajka legörbül, én nevetek, nevetek, magamat láttam és Katit.

Sípolt egy vonat messziről. Jól betakaróztam, mert kihűlt a szoba. Hallgattam, ahogy az eső mossa a várost. Mosolyogtam a sötétben.

Az orvosi szobában reggel hűvös volt. Szürke fény áradt be az ablakon. Mire átöltöztem, megjött Bandi.

- Szervusz – köszöntem.
- Szervusz.

Bandi leült velem szemben, és megnézte az óráját.

- Milyen volt a film?
- Nem voltunk.

Kinéztam az ablakon: figyeltem, ahogy a takarítónő énekelve sepri a szemetet hátul az udvaron.

- Gyere – mondta Bandi.

Átmentünk a műtőbe. Hosszúnak tűnt a bemosakodás. Türelmetlen lettem, az izgalomtól gyűlt a nyál a számban.

A műtőasztalon Pista már aludt. A fényben szemfájdítóan fénylettek a műszerek. Bandi megigazította a kezén a kesztyűket, aztán kezébe vette a szikét. Még várt néhány másodpercig. Lassan megmozdult a jobb keze. Nincs mozdulat, ami ehhez hasonló. Ez a legnehezebb... Koldus nyújthatja így ki a kezét, amikor először, legelőször kéreget.

Később a gyöngyszínű belek, a lila máj között elénk tárult a titokzatos gyomor. Néhány perc múlva Bandi áttétre bukkant. A daganat kinyílt, mint egy hatalmas húsevő virág... A máj bal felét a daganat piszkosfehér színű, erős szálai fedték. Bandi felnézett. Tekintete elfutott az enyém mellett. Nehezen mondta:

- Varrják vissza.

A folyosón végighúztam a kezem a falon. Nem akadt a kezembe semmi. Az ajtóból visszanéztem: nem volt ott Judit.

Bandi sokára szólalt meg a hátam mögül:

- Ő. Pont ő.
- Igen.
- Judit?

Bandi kilépett az ajtón. Egyedül maradtam.

No, kuglimester, nesze... Te hatalmas, kiszámíthatatlan erejű, bűzös leheletű, lucskos kezű, fekete mosolyú, mindent keresztülhúzó, mindent felkavaró: a harc nehéz. Figyelj: volt idő, mikor futni akartam. Nem is rég... Hát nem... Nem. Soha nem lesz már ellenfelem, csak te. Soha már nem lesz napom nélküled. Minden leütött emberem helyére újat teszszek, újra és újra újat... Átkozott legyen az, aki elfut. Kuglimester, nesze a kesztyű... foszló pofádba vele.

Hétfőn csak este mentem be, mert éjszakai szolgálatos voltam. Bementem Pistához az elkülönítőbe: aludt. Felgyújtottam a villanyt, és megnéztem a kórlapot. Állapota a műtét után nem mutatott változást. Kiléptem a folyosóra. Sorban végigjártam a kórtermeket.

A tizenegyesben a Benke Pista üres ágyán ülve Orsó Karcsi és az öreg sakkoztak. Kova feküdt az ágyán, és olvasott.

– Mi újság? – kérdeztem.

– Hát – mondta az öreg. – Üres az ágy... Nagyon hiányzik a fiú.

– Visszajön.

– Mikor?

– Nem lehet tudni... Amikor felerősödik... Egy-két hét.. .

Az öreg nem vette le a tekintetét az arcomról.

– Erősítsék hamar... Az a lány is úgy lefogyott, alig lézeng. Rá nem gondolnak?

– De igen.

– Hát hozzák vissza – mondta makacsul.

– Ahogy lehet, Károly bácsi... Aztán lassan el lehet oltani a villanyt. Késő van. Jó éjszakát.

Átmentem az elkülönítőbe. Pista nyitott, fénylő szemekkel feküdt.

– Szomjas vagyok – mondta.

Feltámasztottam a fejét, és néhány korty teát adtam neki inni.

– Még.

– Később.

Pista rám nézett, aztán megcsóválta a fejét.

– Rosszul... Rosszul vagyok.

Megfogtam a pulzusát: fél perc alatt ötvenet vert. Felálltam, és megnéztem a kórlapot: este kilenckor 38,5 láza volt.

– Műtét utáni rendes láz – mondtam.

– Ül le.

Leültem egy székre az ágya mellé.

– Juditot nem láttad?

– Nem.

– Biztosan délután volt. Amikor aludtam. Oldalra fordította a fejét, és megnézte a szekrényen vöröslő virágokat.

– Hozott virágot... Milyen melegem van... Sajnállok minden percet, amikor Judit itt van, és én nem vagyok ébren... Olyan, hogy csak ül, és nem szól semmit, és derű virágzik a szemében... Virágzik, mondom... Félek.

Megmozdultam: mondani akartam valamit.

– Ne, ne, ne mondj semmit. A helyedben én is azt mondanám, amit te... Hát félek. Péter, én nagyon... persze melegem van, ki kellene nyitni az ablakot... Rosszul vagyok, mióta felébredtem a műtét után, néhány napja, hány is?... Igen, négy napja állandóan rosszul vagyok, azelőtt volt úgy, hogy meg is feledkeztem arról, hogy beteg vagyok, most nem, nem, érzem állandóan... Judit miért nincs itt? Itt kellene lennie, ez is milyen szörnyű, miért fekszem én itt egyedül, miért nem visznek vissza a többiek közé legalább... Mit féltitek a nyugalمامat? Magamtól féltenétek inkább, amikor egyedül vagyok, egyedül maradok, az a legrosszabb... A reggel jó.

Judit jön olyankor. Tudod, Péter, ugyan, honnan is tudnád, ezt a lányt, ezt szeretem. Nyisd már ki az ablakot. Égnek a szemeim, szóval ez a lány, ezt a lányt, a feleségemet. Sajnálom itthagyni. Tökéletesen tisztában vagyok vele, milyen kevés időm maradt. Néha hangosan felnyögök, aztán elhitetem magammal, amit ti mondtok, már mosolyognék is, már támasztanám a fejem, hogy jobban lássak ki az ablakon, s akkor belém hasít: valahol már napokban számolják, ami hátra van... Az a pillanat a legszörnyűbb, egyszerűen kihül a szívem, percek kellene, amíg magamhoz térek, a kezem nyirkos lesz, a szívem kalapál, s lassan megszokom: igen, meg próbálom szokni. A reggel jó... Ha jól aludtam, van úgy, hogy nem is félek. Tudom, tiszta aggyal tudom, hogy milyen rövid időm maradt, és mégse félek... Velem mindig meg voltak elégedve, azt tudod? Te, képzeld azt el, amikor Judit először bejött, egy könyvet akart elérni, de az túl magasán volt, és ő legalább tízszer próbálkozott, csipeszkedett az után a könyv után, amit aztán én vettem le neki... Tízszer, pedig látzott, hogy nem fogja elérni... Egyszer felírtuk, melyek azok az elérhető dolgok, amik érdemessé teszik az egészséget... Nem emlékszem, volt vagy tíz pont: néhány perc a szerelemben, a munka, a jókedvvel végzett, alkotó munka, ezen mindenki röhögött, a jó étel-ital, a jó foci, könyv, zene, aztán a színház, képzőművészetek, játszani kisgyerekekkel, több kisgyerekekkel egyszerre játszani, úszni, futni a szabadban, sízni egyedül fenyvesek között, néhány perc a szerelemben, kisgyerekekkel játszani... Ezt már mondtam?

Felálltam, és egy kicsit megpattintottam az ablakot.

– Nem fáraszt a beszéd?

Lehunyt szemmel megrázta a fejét.

– Ülj vissza... Szóval ezeket írtuk fel... Ezeket mind, mind, sajnálom, és még ott van a többi minden...

Pista nevetett.

– Mit nevetsz?

Megfogtam a kezét: forró volt.

– Hogy Judit azt akarta, azt írjuk: szerelem... Én meg azt: néhány perc a szerelemben... Neki volt igaza... Ez csodálatos: állandóan neki van igaza. S olyan halk, nincs egy hangos szava... Halkan beszél, és igaza van... Ez jó... Vele lehetett volna élni... Mindig érezte, hogy mire van belőle szükségem. Tudja, hogy tudom... Nem sír. Soha. Nem is hiszem, hogy lehet ember ilyen tisztán erős, Péter... Egyszer tört csak ki, no nem nagyon, tegnap estefelé, fésülte a hajam, aztán magához húzta a fejem, és valami egészen furcsa hangon mondta: ha egyetlen gyerekünk lehetne... És én azóta mind gondolom: hátha lehet, hátha lesz. Egyetlen gyerekünk, az óriási volna, egy kicsi kölyök... ég a fejem... Igen, egy kicsi fiú vagy lány, te Péter... Melegem van, de hát ettől lett megint melegem, egyetlen gyerek elég lenne, bizony. Odaadnék egy napot, egy egész napot, hogy gyerekem lehessen... Nincs ennél nagyobb áldozat... Most... Nem?

– Kimegyek egy percre – mondtam.

Kiléptem a folyosóra, és megkerestem a szolgálatos nővért.

– Készítsék a perfúziós készüléket... Lehet, sor kerül rá.

– Kérem – mondta, és indult a folyosó vége felé.

Visszamentem. Pista nyitott szájjal aludt. A láz meggyorsította lélegzétvételét.

Hallgattam a szabálytalan, kapkodó hangot. Addig haraptam a számat, amíg sós ízt nem éreztem a fogaim között.

Másnap reggel a vizitkor a tizenegyesben nagy sürgés-forgást találtam.

– Megyek – mondta Orsó Karcsi nevetve. – Elfelejtetted?

– Tényleg. Ma huszadika.

Az öreg két levelezőlapot adott Karcsinak.

– Ezeket tegye fel a postán... Hamarébb hazamegy.

– Elintézem... És ne féljen, Károly bácsi, jövök sakkozni minden héten kétszer...

Magukra hagytam őket.

Tizenegykor kiengedtük Orsó Karcsit. Együtt mentünk le a kapuig. Karcsi fedetlen fejjel ment mellett. A virággruppából kitépett egy apró lila virágot, és megszagolta. A kapuban megölelt, aztán megszorította a kezemet.

– Köszönöm, öregfiú.

Nagy lépésekkel ment, kezében lóbálta a táskáját. A saroknál befordult. És nevetve, szapora léptekkel indultam vissza, át az udvaron.

Gizi, a főnövér futott elém.

– Benke meghalt. Embólia.

Felrohantam az emeletre. A reanimáló ajtaja nyitva állt. Odaléptem Pistához. Kerestem a pulzusát. Csend csengett ereiben. Kihúztam a perfúziós tűt a vénájából. Keze lelógott az ágy mellett. Néhány pillanatig álltam, üresen, gondolatok nélkül. Kifelé indultam. Akkor jött be Judit. Az arcán látszott, hogy rohant. Nem látott engem, odament Pistához. Lelógó kezeit feltette az ágyra. Megsimította a homlokát, aztán kiment.

A folyosón egy pillanatra megállt, nekitámaszkodott a falnak. Bement a kórterembe. Utánasiettem, és megálltam az ajtóban. Judit tett-vett a szobában. Kimosta a Pista poharát. A fogkefének nem találta a tokját, így szalvétába csavarta, úgy tette el.

Az öreg és Kova elfehéredett arccal figyelt. Judit

kirázta a plédet, aztán a takarót visszatette a fehér vászontartóba. A párnát a nyitott ablak előtt néhányszor megütögette, aztán visszatette az ágyra a takaró fölé. Oszlopba rakta a Pista könyveit, aztán nyugodtan az öreghez fordult:

– Ezeket nem viszem el.

Elindult kifelé. Félrehúzódtam. A kabátja széle hozzáért a köpenyemhez. Becsukta maga után az ajtót. Az öreg a fal felé fordult. Kiléptem a folyosóra, Judit nem volt sehol.

Hazaértem. Lerúgtam a cipőmet. Mezítláb, kabátban ültem a széken. A tükörben láttam az arcomat. Mosolyogni próbáltam: vigyor lett belőle. Később a fülemben tépett a telefoncsengő.

– Halló. Papp Péter.

– Itt Gizi nővér... Doktor úr, jöjjön vissza... Baj van az öreggel... Amióta Benke meghalt, erős légzési zavarai vannak, azt mondja... Magát hívja...

– Súlyos?

– Nem látszik annak, de azért jó lenne, ha...

– Rohanok.

Beléptem a cipőmbé. Lefutottam a lépcsőn. A ház előtt a napon két gyerek ugrókötelezett. Kikerültem őket, aztán jobbra fordultam. A járdán alig tudtam haladni. Leléptem az úttestre, és futásnak eredtem. A sarkon a feleségem, Kati arcát pillantottam meg egy fa barna törzse előtt. Egyet lépett előre. Felemeltem a kezem, s akkor az öreg arca újra feleszmélt bennem, a hangját hallottam az utcazajban, és nem intettem, rohantam tovább. Átfutottam a tilos jelzésen, kinyílt a kabátom, éreztem a hideg tavaszi szelet a nyakamon, teljes erőből futottam a kinyílt fák koronái alatt, előre, segíteni az öregem. Amíg lehet.